

ESCOLA

Fa unes dècades, no tantes, les persones s'integraven a la seva comunitat amb relativa facilitat: família pròpia i estable, treball més o menys qualificat però segur i permanent. Els fills de les famílies "bé" recorrien un cicle formatiu ampli i llarg que els hi garantia un ràpid accés professional i social. Els fills de les famílies "menys bé" recorrien un cicle formatiu curt i bàsic, però suficient per trobar una ocupació més o menys satisfactòria però per tota la vida. Avui, per uns i els altres les circumstàncies són molt distintes. S'han socialitzat els cicles llargs de formació, inclosa la universitat. Però el títol universitari, encara que necessari, no garanteix automàticament un treball adequat. Els que tenen recursos, allarguen el procés amb màsters i similars. Però hi ha persones i col·lectius que a pesar de la possibilitat teòrica d'accés a tots els cicles formatius són més vulnerables acadèmicament i a la seva inserció laboral. Es suposa que el sistema educatiu també ha de formar cívicament. Aquí també hi ha crisi. La dificultat d'arrelament professional, la manca de perspectiva de futur, l'imperi de lo fàcil i immediat... dificulten la transmissió de valors i hàbits cívics. Aquesta situació afecta al conjunt de la població infantil i juvenil, però de modus especial als que tenen major dificultats d'accés i aprofitament degut a motivacions més enllà de l'acadèmic. Precisament les lleis (LOGSE, LOCE) que pretenen articular les bases d'un sistema educatiu, tenen com a objectiu (o haurien de tenir) el millorar tant l'accés als coneixements, a les tècniques, així com als hàbits propis d'una societat democràtica. Però tot això dins un àmbit bàsic d'igualtat d'oportunitats reals per tots independentment de la seva ètnia, origen i circumstàncies familiars. Des d'aquestes perspectives s'han d'interpretar i avaluar les modificacions proposades a la LOCE.

DEBAT CIUTADÀ (II)

L'EDUCACIÓ ENS OCUPA I PREOCUPA

Durant el govern del Partit Popular es va modificar la llei bàsica del sistema educatiu espanyol (LOGSE) per una altra titulada LOCE. A aquesta darrera llei es pretenia, al menys teòricament premiar l'esforç de l'alumne avantatjat mitjançant criteris d'avaluació acadèmica, així com la posada en pràctica d'itineraris des de molt prest. Igualment varen considerar que la religió, en concret la catòlica, seria una assignatura obligatòria i avaluable acadèmicament. Aquests continguts, varen contentar a uns i varen agreujar a altres. Els que es manifestaren a favor de la LOCE es fonamentaven entre d'altres motius, en la percepció de que els alumnes (especialment els seus fills) sortien de l'escola amb un baix nivell acadèmic. Així mateix determinats grups catòlics varen manifestar la seva adhesió. Però per una altra banda no eren pocs els que consideraven que els

itineraris prevists així com els sistemes d'avaluacions prevists eren discriminatòries. També hi havia qui considerava que la LOCE primava l'ensenyament privat. Sense oblidar els que, des d'un estat aconfessional, consideraven que la religió no hauria d'ésser una assignatura obligatòria i curricular.

A aquest número extraordinari de Q.G., reflectim bàsicament les opinions que els ciutadans i ciutadanes d'aquestes illes han expressat a través del debat promogut a la pàgina d'opinió continguda a www.gadeso.org. S'inclou també els resultats d'una enquesta inclosa a la pàgina de debat referida a la religió a l'escola i el fracàs escolar.

En el quadre adjunt es reflecteixen els aspectes que considerem bàsics de les modificacions proposades a la LOCE, i que segons les paraules de la ministra hauran d'ésser font de debat social.

Principals modificacions a la LOCE

- 1 Reforma dels itineraris proposats, eliminant els més primerencs.
- 2 Modificació dels sistemes d'avaluació i les seves etapes.
- 3 Reforç de l'ensenyament de l'anglès i matemàtiques, així com dels alumnes amb més dificultats.
- 4 La religió es converteix en una assignatura de lliure elecció però sense valor acadèmic. S'implanten estudis referits a la història de les religions i els valors cívics i democràtics.
- 5 Es proposa obrir un ampli debat social damunt els continguts i modificacions proposades.

LES OPINIONS PUBLICADES

Es diu que no sempre l'opinió publicada coincideix amb l'opinió pública. Però no hi ha cap dubte que les opinions i valoracions que fan els distints mitjans de comunicació tenen la seva rellevància i repercussió. Reproduïm de manera sintètica l'opinió que varen merèixer les propostes de modificació de la LOCE als principals diaris de tirada nacional. Com es pot comprovar hi ha opinions per tots els gusts. En concret El País i El Periódico que en distints tons donen suport a aquestes modificacions i el ABC, La Razón i el Mundo que en distintes intensitats les critiquen.

abc.es (28.09.04)

“Sin intento alguno de consenso previo con la oposición, ni debate conocido con el sector, el Gobierno ha presentado una reforma educativa que oscila entre una menor exigencia al alumnado, la obsesión laicista contra la Iglesia Católica y la ausencia de una evaluación realista de los medios materiales disponibles en las Autonomías (...)”

elmundo.es (28.09.04)

“Resulta decepcionante que, cuatro meses después de que el gobierno decidiera paralizar la Ley de Calidad de la Educación (LOCE), aprobada en la anterior legislatura, la ministra anunciara ayer que su alternativa es, en esencia, volver a la LOGSE y aprovechar la reforma para fomentar el laicismo”

LA RAZÓN digit@l (28.09.04)

“Los consejeros de educación de las Comunidades Autónomas acudieron ayer a la primera reunión de la Conferencia Sectorial (...), para conocer los nuevos planes educativos del PSOE, los grandes cambios que habrían justificado la paralización de la LOCE. Para su sorpresa solo la supresión de la reválida de bachillerato y el ataque a la asignatura de religión hubieran impedido al PP y al PSOE haber llegado en su momento a un consenso”

EL PAIS.es (28.09.04)

“La reforma de la LOCE (...) no es revolucionaria sino reformista: suprime los aspectos más ideológicos o anacrónicos, como el tratamiento dado a la enseñanza de la religión, (...), mantiene y refuerza algunas buenas iniciativas de aquella norma (como lo relativo a la enseñanza de idiomas y el fomento de la lectura) y matiza algunas otras como la de los itinerarios. Además, introduce importantes novedades en relación a la educación cívica y a la atención a alumnos con dificultades. Lo que más cambia es el procedimiento: la búsqueda del consenso(...)”

el Periódico de Catalunya (28.09.04)

“La polémica sobre la clase de religión se resolverá regresando a la LOGSE de 1990: se deberá ofrecer a todos los alumnos, como dictan los acuerdos entre la iglesia y el estado (...). El debate sobre la necesidad de la formación en valores concluye en una decisión propia de un estado no confesional: la educación para la ciudadanía, el conocimiento científico y la historia de las religiones, ganaran peso en los planes de estudio”

LES OPINIONS CIUTADANES

El Fòrum de Debat de la www.gadeso.org, des del 21 de setembre al 3 d'octubre es va mantenir oberta per què els ciutadans i ciutadanes poguessin expressar la seva opinió referida a les modificacions proposades a la LOCE. El nombre d'intervencions va ésser notablement rellevant per la naturalesa del tema. En total es varen produir 78 intervencions. El que representa, inclòs dissabtes i diumenges, una mitja de quasi 7 participacions diàries. A aquesta pàgina reflectim algunes d'aquestes opinions. Aquestes es reproduïxen en la llengua en que es varen fer.

PARES

“¿Alguien cree que tenemos una igualdad de oportunidades en la educación de nuestros hijos?” (un trabajador. 27.09.04)

“¿Cómo queremos que nuestros hijos e hijas no tengan fracasos escolares, si somos los que menos tiempo les dedicamos de toda España?” (madre de familia. 28.09.04)

“Tengo tres hijos en edad escolar. A pesar de la proximidad, me ha sido imposible matricularlos en una escuela concertada. Con buenas palabras me despedían...! (una ecuatoriana. 22.09.04)

EDUCADORES

“Veig que centreu el debat en el fracàs escolar i la religió. Que el debat sobre el fracàs escolar sigui rellevant és relativament cert. Perdoneu, però aquest debat sembla un debat animat per rectors de parròquia.” (Vicenç. Remés per correu electrònic. 30.09.04)

“Benvinguts siguin els canvis a la LOCE. Ara bé sembla que ha arribat el moment d'aturar i fer un gran pacte en educació en contra d'anar tapant forats. (...) Ja ho veurem.” (mestre. 21.09.04)

“Ara el PSOE ha presentat un esborrany de les modificacions a la LOCE (...). Pot ser tenen raó en que hi ha una certa improvisació, però no estaria de més que entréssim en un debat constructiu” (Josep.28.09.04)

CIUTADANS I CIUTADANES

“Todas las propuestas de modificaciones de la LOCE así como de la LOGSE, están repletas de buenas intenciones. Para que sean efectivas hace falta: primero, recursos económicos, segundo reciclaje y formación permanente de los profesores, tercero mayor implicación de los padres (...) Nos la jugamos en la educación: nuestros hijos y el conjunto de nuestra sociedad” (Joan. 1.10.04)

“Ya está bien de atacar a la LOCE sin conocerla. Es necesario exigir más a los chicos y a los maestros. Terminan sus estudios sin saber nada con la ley del mínimo esfuerzo.” (economista. 22.09.04)

“Jo penso que el sistema educatiu necessita reformular-se profundament i acostar-se a les necessitats de les persones (...). No dic que sigui una feina fàcil ni que sigui responsabilitat exclusiva dels mestres, ni molt menys. Em sembla que el fracàs escolar no es pot entendre al marge de les condicions socials. Què espera l'escola de l'alumnat? En quin model familiar recolza? (...)” (Aina.21.09.04)

ASSUMPTES D'INTERÈS

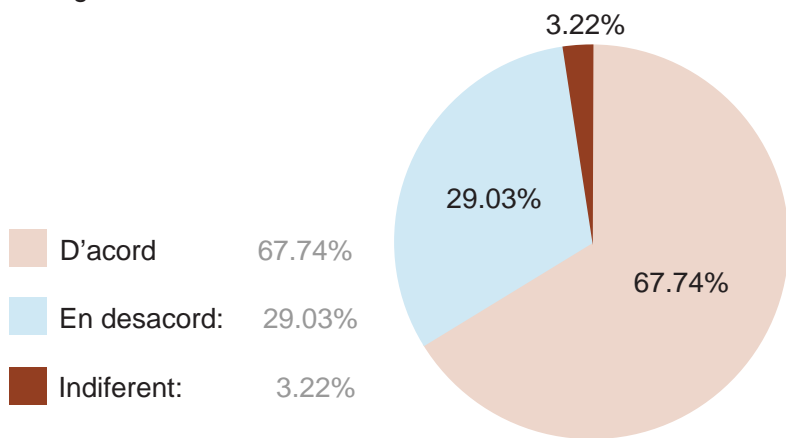
La religió i el fracàs escolar

Com diu més d'un dels participants al Fòrum Debat, sembla excessiu i tal volta interessat el centrar les reformes proposades a la LOCE damunt la religió a l'escola així com a donar voltes sense proposar solucions al fracàs escolar. Però no hi ha dubte que són assumptes que interessin.

Per això reflectim els resultats de dues enquestes proposades al www.gadeso.org. La participació ha estat de 434 persones, el que quant menys farà que els resultats siguin altament significatius.

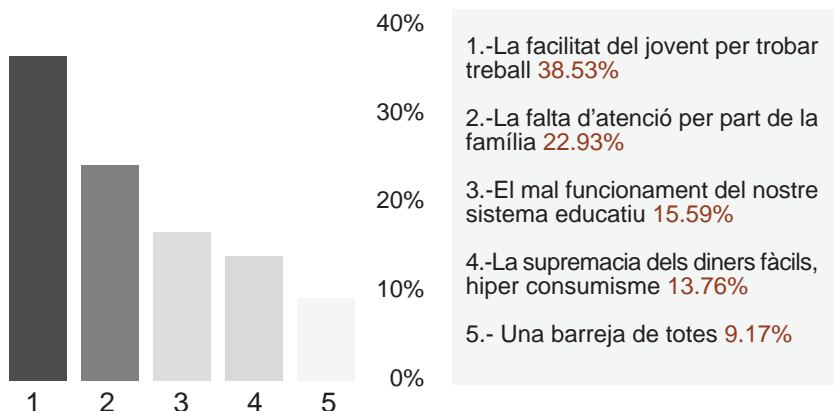
La religió a l'escola

"Està d'acord en que la religió sigui una assignatura de lliure elecció i es passi a considerar com a obligatòria i curricular la història de les religions i l'educació en valors?"

Causas del fracàs escolar

"Quina considera vostè que és la causa principal del fracàs escolar a la nostra comunitat?"

publicacions...

La Fundació Gadeso té entre els seus objectius bàsics la temàtica que envolta l'educació en totes les seves formes. Per això, sense cap ànim d'exclusivitat, els hi proposem les nostres publicacions que fan referència a temes educatius.

Quaderns Gadeso

- Els nostres joves (II) Inserció Laboral. Nº6 Gener 2002
- Els reptes de l'educació a les Illes Balears. Nº27 Octubre 2003
- Reptes Segle XXI a les Illes Balears, El Capital Humà (I). Nº34 Abril 2004

Pàgina d'Opinió

www.gadeso.org

- "El fracaso escolar en España". Álvaro Marchesi. Informe 10. Setembre 2004

Col·lecció Recerca

- "La Família en el Procés Educatiu a les Illes Balears. El Paper Educador de la Família". Fundació Gadeso. Leonart Muntaner Editor. Octubre 2003.

Col·lecció Andreu Ferret

(de pròxima edició)

- "Educar en Temps d'incertesa". Francesc Carbonell. Fundació Gadeso. Leonart Muntaner Editor. Novembre 2004.
- "Un Model de Suport per Atendre a la Diversitat". Distints autors, mestres i professors de la nostra comunitat. Fundació Gadeso. Leonart Muntaner